

1. A Városi Könyvtárat 1880-ban alapították. A felszabadulás után a gyűjtemény a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár birtokába került.
2. Kuntár Lajos: Pável Ágoston. (1886-1946) = A Könyvtáros, 1963. 11. sz. 648-650. p.
Kiss Gyula - Takács Miklós: Pável Ágoston. (1886-1946) = Vasi Szemle, 1966. 2. sz. 205-225. p.
3. Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete Könyvtárának címjegyzéke. Összeáll.: Pável Ágoston. Szombathely, 1925. 480 p.
4. Dr. Pável Ágoston. Előadások gyűjteménye az 1966. május 27-én megtartott muraszombati symposionról és az 1966. augusztus 27-én megtartott szombathelyi symposionról. Szerk.: Niki Brumen, Takács Miklós, Joze Ternar, Joze Vild. Murska-Sobota - Szombathely, 1967. 133 p.

A nyelvészociológiai kutatók szakirodalmi ellátottsága

F. MÁNDI Ildikó

(Egyetemi hallgató dolgozata. Szerk.)

A nyelvészet egyik fiatal, dinamikusan fejlődő ága a nyelvészociológia. Az immár nálunk is elismert és egyre inkább tért hódító tudományág kapcsán lehetőség adódik a külföldi szakfolyóiratok elérhetősége és a hazai tudományos munka összefüggéseinek elemzésére.

A kérdés vizsgálata azért szükséges, mert mint mindenütt, úgy nálunk is a tudományos kutatásban belső egyenetlenségek vannak. Egyes tudományterületeken hagyományosan kiemelkedő módszerekkel és eredményekkel dolgoznak, míg más területeken nem csupán időbeli, hanem metodikai, szakmai és elméleti lemaradásban vagyunk más országokhoz képest. E tudományterületek kialakulása, szakmai nyelve, módszertana, műhelyei külföldön alakultak ki, s így az elsajátításukhoz vezető ut is a terület idegennyelvű szakirodalmának felhasználásával képzelhető csak el. Ezen munka célja, hogy megvizsgálja azt a kérdést: vajon kellő számban, változatossággal, és rendszerességgel jutnak-e el hozzánk a külföldi szakmai lapok, s ha eljutnak, akkor valóban hozzáférhetőek-e kutatóink számára, vagy pedig objektíve minden lehetőség adott, s a tudományterület lemaradása a szakkutatók nyelvtudásában, vagy egyéb körülményeikben keresendő?

A vizsgálat elvégzésére azért mutatkozott megfelelőnek a nyelvészociológia, mert e fiatal tudományterület néhány országban már "másodvirágzását" éli, speciális interdiszciplináris képzésben részesült kutatók viszik előre, ugyanakkor nálunk e tudományág még csak kialakulóban van. Jelenleg ugyanis hazai művelői valamely ko-

rábban általuk művelt határtudományt új szempontokkal és módszerekkel kibővítve már mint új diszciplinát művelik, s ugyanakkor oktatási strukturánk sajátosságainál fogva egyidejűleg a tudományterület leendő szakembereit képezik is.

Az interdiszciplinaritás különös hangsúlyozása itt azért fontos, mert ha az a kényes egyensúly, amit e szó jelöl, valamelyik összetevője irányában megbomlik, rendkívül kétségessé válik a kiértékelendő eredmény. Ugyancsak igaz az is, hogy az interdiszciplinaritás miatt az ehhez hasonló tudományterület művelői kényszerűen nagyobb nyelvi és tárgyi ismeretre szorulnak, mint egyéb tudományágak művelői. Vagyis az ehhez hasonló tudományágak viszonylagos lemaradása szerkezeti és emberi feltételekkel indokolható, de véglegesnek és megváltoztathatatlanak nem minősíthető. E munka egyik célja, hogy kimutassa, elsősorban hol kellene segíteni a szaktudomány fellendítését.

A kutatás elindításához egy újabb kiadásu külföldi szöveggyűjtemény iránymutató cikkének hivatkozási anyagát vettük alapul. A tanulmány a J. B. Pride és J. Holmes által szerkesztett *Sociolinguistics* c. angol kiadványban jelent meg (97-111.p.) A kiadvány a *Penguin Modern Linguistics Readings* sorozatban, a Penguin Books Ltd. gondozásában, 1972-ben jelent meg. A szöveggyűjteményben összesen 22 tanulmány van, a 22 tanulmányból hat 1965 előtti, öt 1965-70 közötti, a többi tizenegy 1970 utáni.

Magát a kiválasztott tanulmányt 1964-ben a Charles A. Ferguson vezetése alatt lezajlott Szociolingvisztikai Szemináriumon, az Indiana Egyetem Nyelvészeti Intézetében mondta el a szerző, majd az azt követő vita tanulságaival együtt 1966-ban az *American Anthropologist* c. folyóiratban tette először közzé (vol. 68., pp. 922-35). A tanulmányt E. Haugen professzor készítette, címe: *Dialect, Language, Nation*.

Látható, hogy a kiválasztott cikk nem tartozik a gyűjteményen belüli legfrissebb, legújabb anyagra hivatkozó tanulmányok közé. Ez azért lényeges, mert az újabb tanulmányok által megemlített szakirodalom különböző okoknál fogva esetleg csak évek elteltével lenne hozzáférhető nálunk, s így újabb cikkek ilyen szempontu vizsgálata téves eredményekre vezetne.

A cikk végén közölt irodalomjegyzékben önálló könyvek és gyűjteményes kiadványok mellett 12 olyan forrásmunkát találtunk, amelyeket eredetileg szakmai folyóiratokban tettek közzé szerzőik. (A 12 hivatkozás közül 2 egy-egy korábbi ismétlése, tehát összesen 10 szakmai folyóiratot kellett felkutatnunk.)

A keresett folyóiratok és évfolyamaik:

American Linguistics (AL) 1962. vol. 4.

American Anthropologist (Am. A) 1962. vol. 64.

1964. vol. 66. No.6.

American Political Science Revue 1916. vol. 10.

International Journal of American Linguistics (IJAL) 1952. vol. 18.

Language and Speech 1962. vol. 5.

Lingua 1959. vol. 8.

Linguistics 1964. vol. 9.

Monograph Series on Languages and Linguistics 1962. No.15.

Proceedings of the American Philosophical Society 1951. vol. 95.

Word 1959. vol. 15.

A 11 folyóirat-szám közül 9 Magyarországon elérhető, 2 lap (az AL, és a *Monograph Series on Languages and Linguistics*) hivatalosan nem jut el Magyarországra. A hazánkban hozzáférhető 9 folyóirat az ország 25 könyvtárában érhető el, természetesen azért, mert egy folyóirat több könyvtárba is jár. Számszerint a legtöbb egy he-

===== sehol sincs m
 Budapesten ni
 meg
 ----- vidéki városb
 nincs meg

Folyóiratok	KLTE Könyvtára Debrecen	KLTE Embertani Tanszék	JATE Bolyai Intézet	JATE Finnugor Nyelvtud. Tanszék	JATE Jogtudományi Kar Könyvtára	JATE Központi Olvasó	Tanárképző Főiskola, Pécs	Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtud. Kar
American Linguistics	=====							
American Anthropolog		+	+				-----	
Am. Pol. Sc. Revue	-----				+			+
IJAL	+		-----	-----			+	
Language and Speech	+		-----	-----				-----
Lingua	+			+			-----	-----
Linguistics	+			+		+	-----	-----
Monograph Series on Lang. Lit.	=====							=====
Proceedings of the Am. Ph. Soc.	-----						-----	-----
Word	+	-----	-----	-----				-----

==== sehol sincs meg
 _____ Budapesten nincs
 meg
 ----- vidéki városban
 nincs meg

Folyóiratok	Könyvtárak	American Linguistics	American Anthropologist	Am. Pol. Sc. Revue	IJAL	Language and Speech	Lingua	Linguistics	Monograph Series on Lang. Lit.	Proceedings of the Am. Ph. Soc.	Word
	ELTE Egyetemi Könyvtár			+	+		+	+		+	+
	ELTE Állam- és Jogelméleti Tanszék Könyvtára			+	+						+
	ELTE Általános Nyelvészeti Tanszék										
	ELTE Angol nyelv és Irodalom Tanszék		+								
	ELTE Néprajzi Intézet										
	ELTE Fonetikai Tanszék						+	+			
	MTA Könyvtára				+					+	
	MTA Központi Fizikai Kutató Intézet		+		+		+			+	+
	MTA Népzenekutató Csoport										
	MTA Nyelvtudományi Intézet										
	MTA Számítástechnikai Központ Magyar Nemzeti Múzeum Központi Régészeti Könyvtár Magyar Néprajzi Múzeum Könyvtára		+								
	Országgyűlési Könyvtár		+								
	Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár			+							
	Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Könyvtára			+							
	MTA Állam- és Jogtudományi Intézet			+							
	KLTE Könyvtára Debrecen			-----	+	+	+	+		-----	+
	KLTE Embertani Tanszék		+								
	JATE Bolyai Intézet		+								
	JATE Finnugor Nyelvtud. Tanszék										
	JATE Jogtudományi Kar Könyvtára			+							
	JATE Központi Olvasó										
	Tanárképző Főiskola, Pécs				+						
	Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtud. Kar			+							